

KRIS DEFOORT EN GUY CASSIERS BEWERKEN RODDY DOYLE TOT OPERA

Kwetsbaarheid in tweevoud

OPERA

Van onze medewerker Maarten Beirens

ANTWERPEN — Met „The woman who walked into doors” tekenen componist Kris Defoort en regisseur Guy Cassiers allebei voor hun operadebuut. De jazzachtergrond van Defoort en de reputatie van Cassiers als vernieuwend theatermaker staan garant voor een onconventionele invulling van het genre. Het werd een ijzersterke voorstelling.

Kris Defoort/Guy Cassiers, „The woman who walked into doors”. Antwerpen, deSingel, 7/11. Nog voorstellingen in deSingel op 9 en 10/11 (03-248.28.28) en de Hallen van Schaarbeek (De Munt) op 23, 24, 26 en 27/11 (070-23.39.39).

ALS opera een synthese van de verschillende kunsten is, dan blijkt dit zeker uit *The woman who walked into doors*, waarin theater, muziek, literatuur en beeld gelijkwaardige ingrediënten zijn.

Dat daarbij video het grootste

deel van de aandacht opeist, is niet zo verrassend als je weet dat de Ierse succesauteur Roddy Doyle (op wiens gelijknamige roman de opera is gebaseerd) al bijzonder verfilmbaar is gebleken, met *The commitments* (Alan Parker) en *The snapper* (Stephen Frears) als bekendste voorbeelden. Maar de manier waarop deze voorstelling die elementen combineert, is origineel en daardoor krachtig.

De opera vertelt het levensverhaal van Paula Spencer, een vrouw uit de volksbuurt van Dublin. Het is het harde relaas van haar huwelijk met de kleine crimineel Charlo, van zeventien jaar mishandeling, grauwe jeugdher-

inneringen, haar alcoholisme. Ze getuigt van de hunkering naar een beter leven, naar het gevoel „iemand” te zijn, naar een toekomst voor zichzelf en voor haar vier kinderen.

Paula is een slachtoffer, maar behoudt haar waardigheid. Haar soms cynische commentaar op haar leven laat nog enkele sprankeltjes hoop. Dat zij uiteindelijk Charlo aan de deur zet, toont dat haar morele kracht niet helemaal uitgedoofd is.

Het personage van Paula staat in tweevoud op het podium. De actrice Jaqueline Blom en de sopraan Claron McFadden wisselen elkaar af met gesproken en

Een videoscherm, twee vrouwen en muziek: ongenadig direct. © Herman Sorgeloos

gezongen fragmenten, die soms overlappen. Daar tegenover staat de video, die zowel decor als te-

genspeler is. De beelden van Peter Missotten en Kurt D'Haeseleer vatten de beklemmende sfeer van de tekst uitstekend en voegen indringende momenten toe.

OP die videobeelden verschijnen de replieken van alle andere personages als geschreven tekst, een procédé dat Cassiers in *Rotjoch* al gebruikte. Voor opera levert deze vondst een intrigerende, ongewone invalshoek op. Het drama, de dialoog, de interactie verdwijnen hierdoor uit het muzikale domein, waar alleen de monoloog van de actrice/zangeres en de prachtige tussenkomsten van het orkest overblijven.

Het echte drama zit nu in de visuele vormgeving, in de interactie met de video. De momenten waarop de actrices (nietig naast het grote, dominerende scherm) versmelten met de beeldtaal, werken het beklemmendst, zoals wanneer de kwetsbaarheid van het gezicht van Jaqueline Blom plots live op het scherm wordt overgenomen.

Het nadeel is dat de twee vrouwen op het podium overschaduwd worden door de video. De actrice en de zangeres hebben

vooral hun taal als wapen: de snedige, onverbloemde volkstaal zoals Doyle die heeft neergeschreven. Doordat er een spreekstem in de voorstelling zit, krijgt de verbale directheid de kracht van een mokerslag. De sopraan krijgt van de componist een beschouwender functie en klinkt vaak opvallend teder.

Kris Defoort heeft het drama uitgepuurd tot een monoloog die door video wordt beantwoord, maar zijn rijke orkestpartijen geven de opera een ruggengraat van spanning.

De Beethoven Academie zit samen met Defoorts jazzensemble Dreamtime in de orkestbak. Defoort speelt de tegenstelling tussen jazz en hedendaags-klassiek niet gratis uit.

In zijn partituur versmelten de twee groepen tot een krachtig en weelderig, onmiskenbaar hedendaags geluid. Echt jazzy momenten zijn schaars. Dirigent Patrick Davin houdt de boel goed samen, al overstemt de enthousiaste „drive” van het (uitstekende) orkest de zangeres of de actrice af en toe. De muziek ademt dezelfde ongenadige directheid uit als de video en de rauwe tekst, wat deze opera zo indringend maakt.